

Sygn. akt IX Cz 88/18

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lutego 2018 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Jacek Barczewski
Sędziowie:	SO Dorota Ciejek SO Krystyna Skiepmo

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2018 r. w Olsztynie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy egzekucyjnej z wniosku wierzyciela Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Olsztynie

przeciwko dłużnikowi Z. C.

o świadczenie pieniężne

na skutek zażalenia dłużnika na punkt 2 postanowienia Sądu Rejonowego w Lidzbarku Warmińskim z dnia 17 listopada 2017 r., sygn. akt I Co 346/17

po s t a n a w i a :

uchylić punkt 2 zaskarżonego postanowienia i sprawę przekazać w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Lidzbarku Warmińskim, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.

Dorota Ciejek Jacek Barczewski Krystyna Skiepmo

Sygn. akt IX Cz 88/18

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 17 listopada 2017 r. Sąd Rejonowy w Lidzbarku Warmińskim w punkcie 1 oddalił wniosek Z. C. o przywrócenie terminu do skargi na czynności komornika, w punkcie 2 odrzucił skargę na czynności komornika, zaś w punkcie 3 orzekł o kosztach pełnomocnika z urzędu.

W zakresie oddalenia wniosku o przywrócenie terminu wskazał, że skarżący nie wykazał, by złożenie skargi z opóźnieniem nastąpiło bez jego winy. Skutkiem tego jako spóźniona podlegała również odrzuceniu skarga na czynności komornika na mocy art. 767³ k.p.c.

Zażalenie od punktu 2 postanowienia z 17 listopada 2017 r. złożył skutecznie pełnomocnik z urzędu dłużnika, wnosząc o uchylenie orzeczenia w punktach 1 i 2 oraz przyznanie mu wynagrodzenia za reprezentowanie dłużnika w postępowaniu zażaleniowym według norm przepisanych w podwójnej wysokości.

Postanowieniu zarzucił naruszenie prawa procesowego, tj.:

- art. 169 § 2 k.p.c. przez jego niezastosowanie polegające na wydaniu postanowienia oddalającego wniosek o przywrócenie terminu, mimo uprzedzenia Sądu, iż dokumenty potwierdzające zły stan zdrowia skarżącego będą dostarczone w najbliższym czasie,

- art. 6 § 1 k.p.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie skutkujące wydaniem postanowienia w sposób szybki lecz w praktyce uniemożliwiający skuteczną obronę swych praw skarżącemu przebywającemu za granicą.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie, jednakże nie z przyczyn w nim wskazanych.

Niewątpliwym jest, że dłużnik zamieszkuje we Francji, tj. państwie członkowskim Unii Europejskiej. Jego skarga dotyczy czynności komornika polegających na wszczęciu egzekucji, wezwaniu dłużnika do złożenia wyjaśnień, zajęciu wierzytelności, zajęciu rachunku bankowego. Przybrały one postać dokumentową, co wynika z k. 6 – 9 akt egzekucyjnych, przy czym komornik doręczył je samodzielnie drogą pocztową.

W tej sytuacji nie może budzić wątpliwości, że wszelkie doręczenia dla dłużnika powinny zostać dokonane z uwzględnieniem przepisów rozporządzenia nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącego doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych ("doręczanie dokumentów") oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1348/2000.

Powszechnie przyjmuje się bowiem, że pojęcie dokumentów pozasądowych w rozumieniu wzmiankowanego aktu prawnego obejmuje wszelkie dokumenty doręczane w celu zabezpieczenia, wyegzekwowania lub odrzucenia roszczeń cywilnych lub handlowych poza kontekstem procedury sądowej.

Jak wskazano w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 11 listopada 2015 r. w sprawie T. S. i J. D. (C – 223/14), za "dokument pozasądowy" w rozumieniu art. 16 rozporządzenia (WE) nr 1393/2007 (...) należy uznać dokument sporządzony lub zatwierdzony przez organ władzy publicznej, urzędnika państwowego lub jakąkolwiek upoważnioną do tego osobę zgodnie z przepisami państwa członkowskiego pochodzenia dokumentu, jak również każdy dokument, którego doręczenie adresatowi jest niezbędne dla wykonywania, udowodnienia lub ochrony prawa.

W kategorii mieszczą się niewątpliwie dokumenty dotyczące postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika, na przykład zawiadomienia, wezwania, postanowienia (por. J.Zatorska, Komentarz do art. 1 rozporządzenia 1393/2007, LEX, teza 11).

Jak wynika z art. 16 rozporządzenia 1393/2007, dokumenty pozasądowe mogą być przekazywane do doręczenia w innym państwie członkowskim zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia.

Faktem jest, że art. 14 omawianego aktu prawnego pozwala, by każde państwo członkowskie mogło doręczać dokumenty sądowe osobom zamieszkałym w innym państwie członkowskim bezpośrednio drogą pocztową - listem poleconym za potwierdzeniem odbioru lub równoważną przesyłką.

Jednakże art. 2 ust. 1 rozporządzenia stanowi, iż każde państwo członkowskie wyznacza urzędników państwowych, organy lub inne osoby, zwane dalej "jednostkami przekazującymi", właściwe do przekazywania dokumentów sądowych lub pozasądowych, które mają zostać doręczone w innym państwie członkowskim.

Jak wynika z przekazanych przez Rzeczpospolitą Polską i upublicznionych przez Komisję informacji w trybie art. 23 rozporządzenia 1393/2007, jednostkami przekazującymi dokumenty sądowe i pozasądowe z terytorium kraju są wyłącznie sądy rejonowe, okręgowe, apelacyjne oraz Sąd Najwyższy (<https://ejustice.europa.eu/cdbCompetentAuthPrint.do?clang=pl&articleContentId=-1&articleId=68&taxonomyId=373&msId=21>). W wykazie tym nie wskazano komorników, jako organów właściwych do przekazywania dokumentów.

W tej sytuacji uznać należało, że doręczenie zagraniczne dokonane samodzielnie przez komornika drogą pocztową było nieskuteczne, albowiem nie był on upoważniony do dokonywania jakichkolwiek czynności przewidzianych rozporządzeniem z 13 listopada 2007 r. Konsekwencją stwierdzonego uchybienia jest niemożność uznania skargi złożonej przez dłużnika za spóźnioną, gdyż nie został on prawidłowo powiadomiony o skarżonych czynnościach, a co za tym idzie, nie rozpoczął się bieg tygodniowego terminu na złożenie skargi (art. 767 § 4 k.p.c.).

W konsekwencji nieprawidłowe jest rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji odrzucające skargę, w istocie nie doszło bowiem w ogóle do doręczenia dokumentów pozasądowych dłużnikowi, co oznacza, że termin do złożenia skargi nie rozpoczął jeszcze biegu. Tym samym zaskarżone postanowienie w przedmiocie odrzucenia skargi z uwagi na niedochowanie terminu do jej złożenia podlegało uchyleniu.

W tym stanie rzeczy należało orzec jak w sentencji po myśli art. 386 § 4 w zw. z art. 397 § 2 w zw. z art. 108 § 2 i art. 13 § 2 k.p.c..

Dodatkowo wyjaśnienia wymaga, że w zażaleniu skarżący podnosił zarzuty zwalczające zasadność decyzji Sądu pierwszej instancji w przedmiocie oddalenia wniosku o przywrócenie terminu, zarzuty te Sąd rozpoznął w ramach art. 380 k.p.c.. Sąd odwoławczy w ramach kontroli postanowień dokonywanej w trybie art. 380 k.p.c. nie wydaje co do nich odrębnego orzeczenia, rozpoznanie tych postanowień znajduje tylko negatywny bądź pozytywny wyraz w uzasadnieniu orzeczenia Sądu drugiej instancji. Formalne uchylanie postanowienia podległego art. 380 k.p.c. nie jest dopuszczalne (por. Kodeks postępowania cywilnego, Komentarz, Część I, Tom II, pod red. T. Erecińskiego, Warszawa 2009, wydanie 3 oraz uchwała SN z 16 listopada 2004 roku, III CZP 62/04).

Sąd drugiej instancji uznał na podstawie art. 380 k.p.c. za nieprawidłowe postanowienie Sądu Rejonowego oddalające wniosek o przywrócenie terminu - wniosek ten należało odrzucić jako niedopuszczalny, został bowiem złożony w sytuacji, w której do uchybienia terminowi w ogóle nie doszło (termin do złożenia skargi nie rozpoczął jeszcze biegu wobec nieprawidłowego doręczenia).

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy merytorycznie rozpozna skargę dłużnika na czynności komornika bez ponownego doręczenia dokumentów pozasądowych, gdyż od chwili kiedy dłużnik wniósł skargę na czynności komornika należało przyjąć, że dowiedział się o nich (art. 767 § 4 k.p.c.), co uzasadniało przyjęcie skargi i nadanie jej biegu (por. postanowienie SN z 18.03.2009 r., IV CNP 87/08).

Dorota Ciejek Jacek Barczewski Krystyna Skiepkó